

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА "ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА
ТОКСИКОЛОГІЇ"

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор
ДУ "ІФТ НАМН України",
Ін-кор НАМН України, д. мед. н

Т.А.Бухтіарова

04. 2021 р.

«СХВАЛЕНО»

рішенням Вченої ради
ДУ "ІФТ НАМН України"

протокол № 2

 20. 04. 2021 р.

Положення

**про організацію самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої
освіти (ступеня доктора філософії)**

в ДУ "Інститут фармакології та токсикології НАМН України"

ВСТУП

Самостійна робота **здобувачів третього рівня вищої освіти** (аспірантів) – це форма організації навчального процесу – самостійна творча робота, яка виконується у позааудиторний (вільний від обов’язкових навчальних занять) час за завданням і під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Обсяг самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни регламентує навчальний план і повинен становити не більше 2/3 загального обсягу навчального часу здобувачів третього рівня вищої освіти, відведеного для вивчення навчальної дисципліни, а її зміст визначається робочою програмою навчальної дисципліни (або силабусом), методичними матеріалами, завданнями та рекомендаціями викладача.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про самостійну роботу здобувачів третього рівня вищої освіти (далі - **здобувачів**) у ДУ "Інститут фармакології та токсикології Національної академії медичних наук України" (ІФТ) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area).

1.2. Метою самостійної роботи **здобувачів** є засвоєння ними теоретичних знань, формування системи загально-навчальних, інтелектуальних і професійних умінь і навичок та самостійності особистості майбутнього науковця, оскільки саме в ній проявляється необхідність міжпредметних та міждисциплінарних зв’язків, що дозволяють реалізувати вимоги освітньої програми.

1.3. Організація самостійної роботи **здобувачів** – це складний процес, який вимагає від викладача вмінь не тільки передавати інформацію та необхідний для вивчення матеріал, а, насамперед, здатності навчати засобам ефективних самостійних дій для здобуття і осмислення такої інформації та здатності розвивати навички самостійного опрацювання навчального матеріалу.

1.4. Для належної організації самостійної роботи необхідно створення сприятливих умов **здобувачам** для виконання навчально-пізнавальної

діяльності, а також визначених самостійно завдань, корекції отриманих результатів, їх самоконтролю, контролю та зовнішнього оцінювання.

1.5. Для активізації самостійної роботи **здобувачів** використовуються навчально-методичні матеріали з чітко сформульованими завданнями, а також чіткі критерії для оцінювання результатів.

1.6. Головні завдання організації самостійної роботи – навчити **здобувачів** планувати власну траєкторію навчання, раціонально організувати свій час, опрацьовувати джерела інформації, здійснювати науково-дослідну роботу.

1.7. Потрібно спрямовувати **здобувачів** на науково-дослідний підхід до організації своєї роботи та безпосередню участь у виконанні наукових досліджень. Під час виконання окремих видів завдань самостійної роботи **здобувачі** навчаються самостійно шукати та відбирати необхідну інформацію, опрацьовувати її, робити свої власні висновки та представляти їх широкій аудиторії.

2. ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Підвищення ролі самостійної роботи під час навчання вимагає відповідної організації освітнього процесу, модернізації навчально-методичної документації, розробки нових дидактичних засобів навчання, навчально-методичної літератури, спрямованої на ефективну організацію самостійної роботи, нових форм і методів контролю та самоконтролю знань.

2.2. Координацію планування, менеджмент та контролювання самостійної роботи **здобувачів** в ІФТ забезпечують викладачі відповідних дисциплін. Планування, організування та контролювання самостійної роботи **здобувачів** забезпечують викладачі, наукові керівники, завідувачі відділами ІФТ. Планування самостійної роботи **здобувачів** здійснюють відповідно до освітньо-наукової програми, навчального плану та робочої програми навчальної дисципліни (або силабуса). Безпосереднє організування самостійної роботи **здобувачів**, формування змісту, керівництво нею, контроль та оцінювання результатів її виконання здійснює викладач навчальної дисципліни з урахуванням завдань і термінів навчання, змісту і специфіки навчальної дисципліни, інтересів **здобувача** тощо.

2.3. Планування обсягу часу на різні види самостійної роботи **здобувача** з навчальної дисципліни здійснює викладач, який емпірично (на підставі спостережень за виконанням **здобувачами** самостійної роботи, їх опитування про витрати часу на те чи інше завдання, визначає затрати часу

на самостійне виконання **здобувачами** конкретних навчальних завдань. За сукупністю завдань, а також з урахуванням наявності, доступності та якості навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення навчального процесу визначається обсяг часу на самостійну роботу **здобувача** з навчальних дисциплін.

2.4. Загальний обсяг завдань на самостійне опрацювання не повинен перевищувати кількості передбачених навчальними планами годин на самостійну роботу. Види завдань для самостійної роботи **здобувача**, їхній зміст і характер повинні бути варіативними, диференційованими, враховувати специфіку спеціальності, навчальної дисципліни, індивідуальні особливості **здобувача**. Видача завдань **здобувачам** на самостійне опрацювання повинна супроводжуватись методичними рекомендаціями та настановами щодо мети завдання, його змісту, термінів виконання, приблизного обсягу роботи, а також критеріями оцінювання виконаної роботи. Завдання на самостійну роботу **здобувача** можуть передбачати їхнє виконання індивідуально або колективно (творчими групами). Завдання доцільно формувати так, щоб **здобувачі** набували досвіду комплексного виконання завдання реального проектування з розподілом функцій і відповідальності між учасниками колективу.

2.5. Викладач розробляє робочі програми навчальних дисциплін (або силабуси), визначає розділи, теми, окремі питання, які виносяться на самостійне вивчення, а також окремі задачі, практичні завдання тощо, які дають змогу розвинути навички та уміння, пов'язані з професійною діяльністю майбутнього науковця. Викладач встановлює форми і методи контролю результатів; розробляє посібники, методичні матеріали як в друкованому, так і в електронному вигляді, які повинні містити контрольні питання і тести, що дають змогу кожному **здобувачу** самостійно оцінити рівень засвоєння матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни (або силабусом).

2.6. В обов'язки викладача входить розробка завдань для самостійної роботи **здобувачів**, теми рефератів та доповідей, методичні рекомендації щодо їх виконання, приклади оформлення індивідуальних завдань тощо; інформування **здобувачів** про мету, засоби, терміни виконання, форми контролю результатів їхньої самостійної роботи. Викладач допомагає формувати навички роботи **здобувача** з науковою літературою, а також навички самоконтролю результатів виконаної роботи; консулює **здобувачів** з питань виконання самостійної роботи; контролює самостійну роботу **здобувачів**, оцінює її результати та розробляє рекомендації щодо удосконалення самостійної роботи.

2.7. Самостійна робота **здобувачів** передбачає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, семінарських, лабораторних тощо);
- підготовка до виконання практичних занять, опрацювання інструкцій і методичних рекомендацій, оформлення звітів;
- підготовка доповідей, рефератів, звітів;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які винесені на самостійне опрацювання;
- творча робота **здобувачів** (у тому числі під час написання статті, тез доповідей на конференціях тощо);
- роботу в наукових семінарах;
- самооцінювання знань і умінь із навчальних дисциплін;
- інші види самостійної роботи, спеціальні для конкретної навчальної дисципліни, напряму чи спеціальності (наприклад, переклад та опрацювання іншомовних наукових видань);
- за участі **здобувачів** у науковій і науково-методичній роботі відділів ІФТ застосовуються наступні методи їхньої самостійної роботи:
 - проблемно-пошукові;
 - проєктного навчання;
 - колективної розумової діяльності;
 - застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні.

2.8 Проблемно-пошукові методи спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності **здобувачів**, а їхнє застосування спонукає до проведення самостійних досліджень, підвищує мотивацію подальшої роботи, сприяє розвитку логічного мислення, та, як наслідок, розвитку творчої самостійної діяльності **здобувачів**.

До таких методів відноситься:

- опрацювання навчального матеріалу (за конспектами лекцій, навчально-методичною та науковою літературою), пошук інформації в бібліотеках, мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем;
- опрацювання першоджерел (навчальних книг, періодичної та наукової літератури, довідників, відеоматеріалів тощо) при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань відповідно до робочої програми;
- вивчення нормативно-законодавчої та правової бази;

- опрацювання інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни;
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійне вирішення практичних завдань (виконання робіт аналітичного спрямування);
- оформлення завдань, діаграм, інших робіт графічного характеру;
- відпрацювання тренінгів;
- самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття;
- переклад іноземних фахових текстів тощо.

2.9. Методи проєктного навчання спрямовані на досягнення прогнозованих результатів самостійної роботи на основі вже здобутого досвіду, їхнє використання недоцільне та неможливе без чіткого визначення дидактичних завдань, які **здобувачі** вирішують у освітній діяльності за різними типами проєктів.

До таких методів відноситься:

- підготовка рецензії, критичного дайджесту на статті зарубіжних і вітчизняних авторів за визначеною тематикою;
- підготовка доповіді чи презентації;
- проведення власних досліджень при підготовці до конкурсів наукових робіт, участі в круглих столах та форумах;
- підготовка доповідей на наукові семінари, конференції;
- підготовка прописів для виконання лабораторних досліджень, а також оформлення відповідних протоколів;
- аналіз конкретної проблемної ситуації та підготовка відповідних аналітичних матеріалів.

2.10. Методи колективної розумової діяльності спрямовані на вирішення певних завдань підвищеної складності групою осіб, їх застосування сприяє виявленню та розвитку творчого мислення, здібностей **здобувачів**, підвищенню рівня їх самостійності та інтелектуального розвитку, формуванню навичок колективної роботи, поліпшенню комунікативних навичок, емоційного стану тощо.

До таких методів відносяться:

- формування колективних проєктів;
- групові наукові завдання;
- тренінги.

2.11. Методи застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі надають можливість диференціації, поглиблення індивідуалізації навчання, розширення можливостей контролю та самоконтролю, використання творчих завдань. Комп'ютерні технології

виступають як зручний та потужний засіб отримання певного результату, а також сприяють:

- вивченню, опрацюванню запропонованого викладачем навчального матеріалу;
- поєднанню різних способів сприйняття інформації;
- організації освітнього процесу з елементами дистанційного навчання;
- підвищенню мотивації **здобувачів** до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов наукової діяльності.

2.12. Увесь матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння **здобувачем** у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

2.13. Самостійна робота **здобувачів** у навчальному році забезпечується системою навчально-методичних та організаційних заходів і засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни.

2.14. Для самостійної роботи **здобувачу** рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література. Причому, всі навчально-методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку **здобувача**.

2.15. Планування змісту, обсягу та терміну виконання окремих видів самостійної роботи ведеться перед початком навчального року і кожного семестру викладачами та науковим керівником здобувача, які складають та затверджують графік самостійної роботи за освітньою програмою. Графіки затверджуються директором ІФТ. В індивідуальному плані роботи викладача, у якому відображається його навчальна, методична, наукова й організаційна робота протягом навчального року, планується розробка методичного забезпечення самостійної роботи для **здобувачів**.

2.16. Консультації з навчальних дисциплін проводяться протягом семестру за розкладом викладачів в ІФТ, консультації перед контрольними заходами (екзаменаційні) – за розкладом екзаменаційної сесії.

2.17. **Здобувачі**, які приступають до вивчення навчальної дисципліни в ІФТ, на перших заняттях повинні бути проінформовані викладачем щодо системи організації самостійної роботи із цього курсу – обов'язкових індивідуальних завдань, термінів їхнього виконання, часу проведення консультацій, а також отримати детальну інформацію про основну та додаткову літературу, рекомендовану до самостійного вивчення навчальної дисципліни.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Організацію самостійної роботи в ІФТ забезпечують:

- викладачі відповідних дисциплін та наукові керівники;
- уповноважені з питань аспірантури співробітники відділу науково-методичної, інформаційної та патентно-ліцензійної роботи ІФТ;
- керівники наукових робіт, завідувачі відділами, директор ІФТ;

3.2. Уповноважені особи відділу науково-методичної, інформаційної та патентно-ліцензійної роботи ІФТ та гаранті освітньо-наукових програм:

- здійснюють аналіз навчальних та робочих навчальних планів і рекомендують їх до затвердження;
- готують до засідань Вченої ради документи та матеріали з питань навчально-методичної, і роботи, зокрема щодо організації самостійної роботи;
- здійснюють контроль за виконанням рішень Вченої ради з питань навчально-методичної роботи, зокрема щодо організації самостійної роботи.
- розробляють та проводять актуалізацію Положення про організацію самостійної роботи **здобувачів** та іншу нормативну документацію щодо самостійної роботи;
- здійснюють контроль за наявністю робочих програм навчальних дисциплін;
- надають методичну допомогу науковим відділам в організації самостійної роботи **здобувачів**;
- контролюють планування та організацію самостійної роботи у відділах ІФТ;
- надають методичну допомогу викладачам ІФТ щодо планування та розробки навчально-методичного забезпечення самостійної роботи для **здобувачів**.

3.3. Викладачі та співробітники відділу науково-методичної, інформаційної та патентно-ліцензійної роботи, що відповідають за освітній процес:

- планують розклади занять за семестрами;
- контролюють виконання графіків самостійної роботи здобувачів, у яких зазначені види та форми самостійної роботи і орієнтовні дати захисту виконаних завдань;
- інформують **здобувачів** та викладачів ІФТ про графік проведення поточного контролю, а також про зміни в графіку навчального процесу.
- контролюють дотримання графіку навчального процесу в ІФТ.

3.4. гаранти освітньо-наукових програм ІФТ разом із викладачами та керівники наукових робіт визначають:

- основні напрями, зміст, форми та методи підготовки **здобувачів** до самостійної роботи, формують мотивацію до отримання знань і навичок;
- конкретний зміст, обсяг матеріалу для самостійного вивчення з кожної дисципліни відповідно до навчального плану;
- мету, задачі та порядок виконання наукових робіт, зміст та обсяг їх окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги, що наводяться в навчально-методичному забезпеченні, які розробляються науково-педагогічними працівниками відділів;
- спосіб викладення навчального матеріалу в навчально-методичній літературі (навчальних посібниках, методичних вказівках тощо) в доступній для ефективного засвоєння формі;
- основні напрями науково-дослідної роботи **здобувачів**; включають: питання організації самостійної роботи до змісту тем навчальних дисциплін;
- ефективність самостійної роботи та внесення відповідних коректив із метою активізації та вдосконалення самостійної роботи;

3.5. Викладачі ІФТ:

- ознайомлюють **здобувачів** із формами та методами організації освітнього процесу в ІФТ, основами наукової організації праці, методикою самостійної роботи, засобами, трудомісткістю, строками виконання, формами контролю самостійної роботи;
- складають та щорічно оновлюють карту забезпечення навчальної дисципліни навчально-методичною літературою з кожної навчальної дисципліни індивідуального навчального плану підготовки **здобувачів** за освітньою програмою;
- формують навички роботи з підручниками, класичними першоджерелами та сучасною науковою літературою, пошуком інформації у інформаційних системах і базах даних.
- проводять систематичний контроль за виконанням **здобувачами** завдань, рекомендованих до самостійного опрацювання;
- оцінюють **здобувачів** за окремими типами завдань самостійної роботи;
- проводять консультації із самостійної роботи перед виконанням та при підведенні підсумків самостійної роботи **здобувачів**.

3.6 **Здобувачу**, який звернувся у визначений графіком навчального процесу час, викладач ІФТ зобов'язаний надати консультацію або провести індивідуальну роботу.

3.7. Самостійна робота, яка не передбачена освітньою програмою, але сприяє більш повному розкриттю і конкретизації її змісту, може

виконуватись з ініціативи **здобувача** з метою реалізації його власних навчальних і наукових інтересів.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Самостійна робота **здобувачів** забезпечується системою навчально-методичних матеріалів, передбачених для вивчення конкретних навчальних дисциплін.

4.2. До навчально-методичного забезпечення самостійної роботи **здобувачів** належать:

- робочі програми навчальних дисциплін, підручники та навчальні посібники, навчальні матеріали як у паперовому, так і в електронному вигляді;
- положення про організацію самостійної роботи;
- завдання для самостійної роботи;
- інструкції та методичні вказівки до виконання науково-дослідних робіт, семестрових завдань тощо;
- тематика рефератів і доповідей;
- тематика науково-дослідних робіт та методичні рекомендації щодо їхнього виконання;
- зразки оформлення індивідуальних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- перелік контрольних запитань з навчальних дисциплін;

4.3. Методичне забезпечення самостійної роботи повинно передбачати й засоби самоконтролю, наприклад, тести, завдання з відповідями тощо.

4.4. Навчально-методичні та навчальні матеріали й видання повинні містити в собі рекомендації для самостійної роботи **здобувачів**.

4.5. Рекомендації із самостійного вивчення або повторення навчального матеріалу повинні містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою.

4.6. Для ефективної організації самостійної роботи **здобувачів** методологічний супровід та навчально-методичні матеріали повинні відповідати:

- сучасному рівню розвитку науки, техніки та технологій;
- передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу відповідно до науково-освітньої програми;

– використання сучасних методів і технічних засобів організації освітнього процесу тощо.

4.7. Методичні рекомендації з окремих видів самостійної роботи **здобувачів** залежно від форми проведення навчальних занять, повинні містити індивідуальні варіанти завдань, короткі теоретичні відомості з тем науково-дослідної роботи чи семінарського заняття, методику виконання і обробки отриманих результатів, вимоги до оформлення звіту, додатки у вигляді таблиць, схем, діаграм тощо.

4.8. Освітній процес, що проводиться з елементами дистанційного навчання у віртуальному середовищі та забезпечується відповідними електронними навчально-методичними матеріалами та іншими необхідними елементами для самостійного вивчення курсу навчальної дисципліни, а також виконання індивідуальних завдань **здобувачем**.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1 Самостійну роботу **здобувач** може виконувати у бібліотеці, навчальних кабінетах, лабораторіях, комп'ютерних класах тощо. Виконання **здобувачем** самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни (або силабусом) для засвоєння **здобувачем** у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

5.2. Організування самостійної роботи **здобувачів** передбачає:

- планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розроблення навчально-методичного забезпечення;
- виконання **здобувачем** запланованої самостійної роботи;
- контролювання та оцінювання результатів, їхню систематизацію, оцінювання ефективності виконання **здобувачем** самостійної роботи.

5.3. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни проводиться згідно із заздалегідь складеним графіком контролю самостійної роботи **здобувача**, що гарантує йому можливість індивідуального доступу до потрібних дидактичних засобів.

5.4. ІФТ створює **здобувачам** всі умови, необхідні для успішної самостійної навчальної роботи, зокрема забезпечує доступ до навчальної та лабораторної бази, комп'ютерів, бібліотечного фонду тощо.

5.5. Під час організації самостійної роботи із використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування тощо) передбачається можливість отримання необхідної консультації чи допомоги з боку фахівця.

5.6. Самостійна робота **здобувачів** в період проведення усіх видів навчальних та виробничих практик здійснюється у процесі виконання ними індивідуальних завдань.

5.7. Під час проведення самостійних науково-дослідних робіт на лабораторному устаткуванні з метою безпечного проведення робіт усі **здобувачі** ознайомлюються з правилами техніки безпеки, протипожежними заходами, правилами особистої гігієни, способами надання першої медичної допомоги в разі виникнення нещасних випадків тощо.

5.8. Оформлення самостійної роботи **здобувачем** здійснюється відповідно до вимог, розроблених ІФТ, та інших нормативних документів, що стосуються виконання та оформлення наукових робіт.

6. КОНТРОЛЬ ТА САМОКОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Контроль самостійної роботи **здобувачів** здійснюється викладачами ІФТ за результатами виконання окремих видів завдань шляхом оцінювання у балах визначених відповідно до затверджених критеріїв.

6.2. Самостійна робота **здобувачів**, яка передбачена робочою навчальною програмою з дисципліни, оцінюється на відповідному семінарському занятті, або на підсумковому контролі чи іспиті з дисципліни.

6.3. Контроль самостійної роботи включає: відповідь на питання; перевірку результатів виконаних письмових індивідуальних робіт і завдань з обов'язковим посиланням на всі використані джерела.

6.4. Здійснення **здобувачем** самоконтролю передбачається у відповідних навчально-методичних матеріалах.

До засобів самоконтролю відносяться:

- складання плану відповіді, формулювання висновків на основі вивченого навчального матеріалу;
- самотестування за допомогою розроблених викладачем ІФТ контрольних тестів;
- дискусії з наукової проблематики;

- робота з літературою з метою уточнення та доповнення фактичного матеріалу, порівняння зі зразком;
- перевірка правильності виконання завдань за допомогою рекомендованих джерел тощо.

6.5. Завдання для контролю та самоконтролю повинні:

- формувати (поглибити) інтерес **здобувача** до теми, всієї навчальної дисципліни;
- спонукати до засвоєння нової термінології та понять;
- формувати компетентності майбутнього науковця тощо.

6.6. При проведенні контролю та самоконтролю самостійної роботи важливу роль відіграє використання модульного середовища для навчання, у якому створюються Електронні кабінети з навчальних дисциплін, що наповнюються необхідними навчально-методичними матеріалами викладачами ІФТ.

6.7. Оцінки, отримані **здобувачем** за результатами виконання окремих видів самостійної роботи, враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

6.8. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості **здобувача** з навчальної дисципліни.

6.9. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів якості навчання **здобувачів** з навчальних дисциплін у формах, визначених стандартом вищої освіти.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

7.1. Положення є обов'язковими для виконання усіма особами, які навчаються в ІФТ.

7.2. Положення схвалюються рішенням Вченої ІФТ та затверджуються директором ІФТ.

7.3. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені за рішенням Вченої ради ІФТ.